

Celková zubní náhrada

Celková zubní náhrada patří mezi snímatelné náhrady chrupu. Nahrazuje všechny zuby horní i dolní čelisti.

Funkce

- Nahrazuje chrup.
- Estetická rehabilitace.
- Funkční rehabilitace.
- Pro bezzubou čelist.
- Zatížení a žvýkací tlak přenáší mukózní cestou.

Při konstrukci je důležité

- Zajistit **stabilitu** a retenci náhrady.
- Stanovit **správné mezičelistní vztahy** tak, aby nebyla negativně ovlivněna funkce čelistního kloubu a žvýkacích svalů.
- Sestavit náhradní chrup tak, aby byla při **zachování funkce** (rozmělnění potravy) zajištěna dostatečná stabilita náhrady.

Retence náhrady je zajištěna

- **Adheze** – přilnavostí mezi dvěma plochami, která je zajištěna velikostí a tvarem adheřujících ploch a šířkou štěrbiny mezi oběma plochami (až 0,07 mm), která se vyplní slinami, zásadní význam v tomto případě má tvar a velikost alveolárního výběžku (měl by být vysoký, pokryt pevnou, nepohyblivou sliznicí);
- podtlakem;
- stabilizací funkcí svalů;
- podsekřivinami protézního lože, kde je náhrada zakotvena;
- stabilizací pomocí správného rozložení umělých zubů – stavění dle pravidla hřebenové linie na spojnici nejvyšších míst alveolu, zuby HČ a DČ stojí ve směru interalveolární osy (na mezihřebenové linii). U celkových náhrad je vyžadován balanční pohyb v rozsahu 2 mm.
- Horní frontální zuby se staví před alveolární výběžek.
- Dolní frontální zuby stavíme na přední plochu dolního alveolu.

Zhotovení celkové náhrady

Sejmutí předběžného otisku a zhotovení předběžného modelu

- pomocí alginátové otiskovací hmoty v konfekční otiskovací lžici (perforované nebo natřené adhezivním prostředkem) tak, abychom zaznamenali polohu zadní hráze horní čelisti a polohu jazyka (pacienta při otiskování vyzveme, aby se jazykem dotknul patra).

Zhotovení individuální otiskovací lžice, sejmutí funkčního otisku

- na **předběžném modelu** zakreslíme rozsah lžičky, která se připraví z chemicky polymerující pryskyřice, kompozitního materiálu nebo termoplastického materiálu;
- rozsah zhotovené individuální lžičky upravíme v ordinaci po zkoušce v DÚ;
- sejmem **myofunkční otisk** – po dotvarování okrajů lžičky termoplastickou hmotou, pac. aktivně využívá svalů orofaciálního systému a tím tvaruje okraje individuální lžice;
- sejmem **mukostatický otisk** polyéterovou otiskovací hmotou nebo zinkoxideugenolovou pastou.

Zhotovení pracovního modelu

- na základě otisku v individuální lžici, v laboratoři.

Stanovení a registrace mezičelistních vztahů

- vychází z „klidové polohy mandibuly“;
- je nezbytná vzpřímená poloha pacienta;
- u celkové snímatelné náhrady je čelist bezzubá – pacient ztratil všechny opěrné zóny chrupu, proto mezičelistní vztahy rekonstruujeme, ne jen registrujeme;
- využíváme voskové šablony, které upravujeme vertikálně i horizontálně.

1. Vertikální čelistní vztahy

- měli bychom navodit vzdálenost, která je shodná s původní výškou skusu vycházíme ze vzdálenosti nasion-pogonion zmenšené o 2-3 mm (klidovou skusovou mezeru);

Celková zubní náhrada horní čelisti

Celková zubní náhrada horní čelisti (pohled zdola)

Zubní náhrada z kovu (zlato)

- nejdříve upravíme horní šablonu dle průběhu okluzní roviny (ve front. oblasti rovnoběžná s bipupilární linií a v postranních úsecích je rovnoběžná s protetickou rovinou)
 - postupným seřezáváním šablon se dosahuje optimálního postavení čelistí (rozdíl mezi klidovou a centrální polohou mandibuly je cca 2–3 mm);
 - šablony spojíme nahřátými sponkami vyznačíme linii úsměvu, středovou linii a postavení špičáku (linie půlící úhel mezi kolmicí spuštěné z nosního křídla a nasolabiální rýhou).
2. **Horizontální čelistní vztahy**
- doporučuje se unavit žvýkací svalstvo opakovaným otevíráním a zavíráním úst a tím uvolnění žvýkacího svalstva;
 - přesnější jsou metody grafické (šípového hrotu).

Zhotovení a zkouška voskového modelu celkové náhrady

- v ordinaci vybrané zuby (dle vhodného tvaru a velikosti) se sestaví dle statických pravidel, jejichž cílem je dosáhnout při všech pohybech čelisti a klouzavém pohybu styku co největšího počtu plošek co největšího počtu zubů v rozsahu 2 mm z centrální okluze ve všech směrech;
- v ordinaci zkontrolujeme rozsah a stabilitu náhrady, uvolnění úponů slizničních řas;
- v této fázi nelze spolehlivě usuzovat na adhezi budoucí náhrady;
- zaměřujeme se také na estetiku.

Polymerizace náhrady

Odevzdání náhrady

- opětovná kontrola stability, postavení a rozsahu náhrady spolu s kontrolou fonace a estetiky.

Odkazy

Zdroj

- DOSTÁLOVÁ, Tatjana. *Fixní a snímatelná protetika*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s, 2004. 220 s. ISBN 80-247-0655-5.